

MILJØMINISTERIET
EU og Internationalt

20. januar 2014

Samlenotat til MIU og FEU

1.	Kommissionens forslag om invasive arter KOM (2013) 620 - <i>Tidligt forhandlingsoplæg</i>	<i>Side 2</i>
2.	Kommissionens forslag om CITES Recast (omarbejdning) KOM (2012) 403 - <i>Tidligt forhandlingsoplæg</i>	<i>Side 15</i>

PUNKT 1

Kommissionens forslag til EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS FORORDNING om forebyggelse og håndtering af introduktion og spredning af invasive ikke hjemmehørende arter, KOM(2013) 620 final

| Tidligt forhandlingsmandat

Revideret notat

1. Resume

Forordningens overordnede formål er at forebygge, minimere og afbøde skadevirkningerne på biodiversitet og økosystemtjenester, som følge af introduktion og spredning, såvel tilsigtet som utilsigtet, af ikke-hjemmehørende invasive arter.

| *Iflg. forordningen skal der, på baggrund af en videnskabeligt baseret risikoanalyse, opstilles og ajourføres en liste over ikke-hjemmehørende invasive arter, som er problematiske på EU-niveau, og som herefter reguleres igennem forordningen. En sådan liste vil potentielt kunne komme til at indeholde arter, der er væsentlige for kommerciel produktion, som fx amerikansk mink.*

Forordningen opstiller, med visse undtagelser, forbud mod at indføre, transportere, sælge, dyrke, holde, anvende, udslippe og udsætte, mm. disse listede ikke-hjemmehørende invasive arter.

Medlemsstaterne skal gennemføre en analyse af spredningsveje for ikke-hjemmehørende invasive arter på deres område og udarbejde en handlingsplan for de prioriterede spredningsveje.

Medlemsstaterne skal indføre et overvågningssystem samt grænsekontroller ved Unionens grænser, for arter der er problematiske på EU niveau. Hvis medlemsstaterne opdager, at en ikke-hjemmehørende invasiv art, der er problematisk på EU niveau, er kommet ind i EU, skal medlemsstaten øjeblikkeligt underrette EU og starte udryddelsesforanstaltninger. Hvis der allerede er ikke-hjemmehørende invasive arter i medlemsstaten, som er problematiske på EU niveau, skal medlemsstaten indføre foranstaltninger til at udrydde, begrænse eller indeslutte disse ikke-hjemmehørende invasive arter.

Det vurderes, at forslaget vil påvirke miljøbeskyttelsesniveauet i Danmark positivt.

Kommissionens vurdering af forslagets økonomiske konsekvenser peger på, at forslaget vil have en samfundsøkonomisk gevinst gennem bl.a. mindre skadesomkostninger på biodiversiteten og økosystemer, der både kan have stor betydning for erhvervslivet og natur og miljøet, men også gennem færre sundhedsomkostninger. Kommissionen vurderer, at selvom der vil være omkostninger ved implementeringen af denne forordning, så vil manglende handling være meget dyrere på sigt. Der er stor usikkerhed forbundet med Kommissionens skøn.

En gennemførsel af forslaget i Danmark vil have statsfinansielle konsekvenser, der omfatter udgifter til overvågning og grænsekontrol og foranstaltninger til at håndtere ikke-hjemmehørende invasive arter. Derudover har forslaget potentielt meget væsentlige negative erhvervsøkonomiske konsekvenser, idet forslaget indebærer, at også arter der anvendes i kommerciel sammenhæng er omfattet af forordningens forbud mod hold, handel og transport. Da det endnu ikke vides hvilke invasive arter der omfattes af forordningen, er det ikke muligt på nuværende tidspunkt at angive de samlede samfundsøkonomiske konsekvenser af forslaget. Der er stor usikkerhed forbundet med skøn for konsekvenserne.

2. Baggrund

Medlemslandene modtog den 9. september 2013 Kommissionens ovennævnte forslag til Rådet. Forslaget har hjemmel i TEUF artikel 192, og skal derfor vedtages af Rådet med kvalificeret flertal efter proceduren om den almindelige lovgivningsprocedure i TEUF artikel 294. Europa Parlamentet har endnu ikke behandlet forslaget.

Forslaget prioriteres af det græske formandskab, der forventer at indgå en første læsningsenighed med Europa Parlamentet inden udgangen af marts 2014.

3. Formål og indhold

Forordningens overordnede formål er at forebygge, minimere og afbøde skadevirkningerne på biodiversitet og økosystemtjenester, som følge af introduktion og spredning - såvel tilsigtet som utilsigtet - af ikke-hjemmehørende invasive arter. Forordningen opstiller krav til en forebyggende indsats, til tidlig opdagelse og hurtig udryddelse af nye ikke-hjemmehørende invasive arter samt foranstaltninger til at udrydde, begrænse eller indeslutte ikke-hjemmehørende invasive arter der allerede er udbredte i medlemsstaten.

De problematiske ikke-hjemmehørende invasive arter på EU-plan, som reguleres ved forordningen, fastlægges gennem udarbejdelse af en liste på baggrund af en videnskabeligt baseret risiko analyse. Risikoanalysen er baseret på følgende kriterier: a) arten skal være ikke-hjemmehørende i EU, b) arten skal være i stand til at etablere en levedygtig population og sprede sig i miljøet, og c) en indsats på EU-plan er påkrævet for at forhindre arten i at etablere og sprede sig ud fra en risikovurdering. Der skelnes med disse kriterier ikke mellem produktionsdyr og -planter, og arter som findes i EU af andre grunde. Listen vil maks. have 50 navne, og den etableres efter forordningens ikrafttræden ved brug af gennemførelsesretsakter.

Forebyggende indsats

Forordningen opstiller, med visse undtagelser, forbud mod at indføre, transportere, sælge, dyrke, holde, anvende, udslippe og udsætte mm. de ikke-hjemmehørende invasive arter, der er mest problematiske på EU-plan. Medlemsstaterne kan dog give en tilladelse til forskning og ex-situ bevaring af ikke hjemme-hørende invasive arter, der er på EU's liste, såfremt en række betingelser er opfyldt.

Medlemsstaten skal senest 18 måneder efter forordningens ikrafttrædelse gennemføre en analyse og prioritering af spredningsveje for utilsigtet introduktion af ikke-hjemmehørende invasive arter på deres område. Senest 3 år efter ikrafttræden af forordningen skal medlemsstaten lave en handlingsplan for de prioriterede spredningsveje med en tidsplan samt en beskrivelse af de foranstaltninger, der skal træffes.

Overvågning og tidlig opdagelse af invasive arter

Medlemsstater skal have indført et offentligt overvågningssystem, der omfatter nye og allerede etablerede ikke-hjemmehørende invasive arter, der er problematiske på EU-plan.

Overvågningssystemet skal være tilstrækkeligt dynamisk til hurtigt at opdage nye ikke-hjemmehørende invasive arter på medlemsstats niveau.

Medlemsstaterne skal have indført fuldt fungerende strukturer til gennemførelse af grænsekontroller ved Unionens grænser af ikke-hjemmehørende invasive arter, der er problematiske på EU-plan.

Udryddelse af nye ikke hjemme hørende invasive arter

Hvis medlemsstaterne opdager, at en ikke-hjemmehørende invasiv art, der er problematisk på EU niveau, er kommet ind i landet, skal medlemsstaten øjeblikkeligt underrette Kommissionen og de øvrige medlemsstater herom. Medlemsstaten har derefter en forpligtelse til at udrydde arten.

Medlemsstaterne er fritaget for forpligtelsen til at udrydde ikke-hjemmehørende invasive arter, hvis Kommissionen ved en gennemførselsretsakt, efter en konkret anmodning fra medlemsstaten, giver en fritagelse herfra, såfremt a) udryddelsen ikke er teknisk mulig, b) en cost-benefit analyse viser, at omkostningerne på lang sigt vil være usædvanligt høje og ikke stå i passende forhold til de fordele, som udryddelsen indebærer, c) der ikke findes tilgængelige udryddelsesmetoder, eller de tilgængelige udryddelsesmetoder har alvorlige negative konsekvenser for menneskers sundhed eller miljøet.

Udryddelse, begrænsning eller indeslutning af ikke-hjemmehørende invasive arter, som allerede er vidt udbredte

Såfremt der i en medlemsstat allerede eksisterer ikke-hjemmehørende invasive arter, som er problematiske på EU-niveau, skal medlemsstaten indføre foranstaltninger til at udrydde, begrænse eller indeslutte disse arter. Forslaget rummer i den forbindelse ikke en mulighed for fritagelse tilsvarende muligheden under nye invasive arter.

Sanktioner

Iflg. forordningsforslaget skal medlemsstaterne fastlægge bestemmelser om administrative foranstaltninger og sanktioner for overtrædelse af forordning, og træffe alle de fornødne foranstaltninger til at sikre, at de håndhæves. Sådanne foranstaltninger og sanktioner skal være effektive, stå i et rimeligt forhold til overtrædelsen og have en afskrækkende virkning. Forordningen giver de kompetente myndigheder beføjelse til at pålægge administrative foranstaltninger og sanktioner, herunder administrative bøder, mod enhver fysisk eller juridisk person, som ikke overholder bestemmelserne i denne forordning.

Overgangsbestemmelser

Forordningen indeholder to overgangsbestemmelser. Således vil forbuddet mod erhvervsmæssigt hold, transport mm. af de mest problematiske ikke- hjemmehørende invasive arter på EU-plan først træder i kraft 2 år efter arterne er optaget på listen over invasive ikke-hjemmehørende arter, der er problematiske på EU-niveau. Og i forhold til hold af kæledyr vil det være muligt for borgere at beholde invasive ikke-hjemmehørende arter, der allerede var erhvervet som kæledyr før ikrafttrædelse af forordningen.

4. Europa Parlamentets udtalelser

Europa Parlamentets miljøkomité forventes at stemme om ændringsforslag til Kommissionens forslag den 30. januar 2014.

5. Nærhedsprincippet

Kommissionens nærhedsvurdering

Kommissionen vurderer, at det er nødvendigt med en indsats på EU-plan, eftersom problemerne med ikke-hjemmehørende invasive arter tager til og i sin natur er grænseoverskridende. Uden fælles retningslinjer på EU-niveau træffer medlemsstaterne foranstaltninger til at håndtere problemerne på nationalt plan, hvilket kan undergraves af en manglende indsats i en nabomedlemsstat, hvor arten også forekommer.

Derudover må beskyttelsen af det indre marked og varenes frie bevægelighed sikres. En koordineret tilgang vil sikre juridisk klarhed og lige konkurrencevilkår for de sektorer, som anvender eller handler med fremmede arter samtidig med, at man undgår en opsplitning af det indre marked på grund af forskellige begrænsninger for markedsføring af ikke-hjemmehørende invasive arter mellem medlemsstaterne.

De nuværende bestræbelser er stærkt opsplittede og usammenhængende med store mangler i lovgivningen. Det fører til manglende effektivitet og løser ikke problemet med ikke-hjemmehørende invasive arter. Der er behov for en blanding af EU-foranstaltninger og nationale, regionale og lokale foranstaltninger, i overensstemmelse med nærhedsprincippet. En sammenhængende tilgang på EU-plan vil gøre foranstaltningerne mere effektive.

Regeringens nærhedsvurdering

Da formålet med forslaget vedrører indsats overfor grænseoverskridende ikke-hjemmehørende invasive arter, finder Regeringen, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet. Der er dog behov for at forslaget i nogle henseender modificeres, så medlemsstaterne fx selv har indflydelse på om der er behov for genopretning af økosystemer, der er beskadiget som følge af invasive arter.

6. konsekvenser for Danmark

Gældende dansk ret og forslagets lovgivningsmæssige konsekvenser:

Gældende dansk ret

I dansk lovning er ikke-hjemmehørende invasive arter særligt reguleret som følger:

Den bevidste introduktion af nye dyrearter til naturen reguleres af Naturbeskyttelseslovens § 31, stk.1 (lbkg nr. 85/2002), som fastslår, at dyr der ikke er naturligt forekommende i Danmark, ikke må udsættes i naturen uden miljøministerens tilladelse. Dette gælder både for landjorden, søterritoriet og fiskeriterritoriet.

For ikke-naturligt vildtvoksende planter gælder iflg. Naturbeskyttelseslovens § 31, stk.2, at miljøministeren kan træffe bestemmelser om, at disse kun må udplantes eller sås med særlig tilladelse. Reglen er ikke udartet i bekendtgørelser.

Bekendtgørelse af lov om jagt og vildtforvaltning (lbkg. nr. 735 af 14. juni 2013) regulerer fugle og pattedyr. Ifølge § 12 i bekendtgørelse om udsætning af vildt, jagtmåder og jagtredskaber (bkg. nr. 870/2007) må vildt ikke udsættes i naturen uden Naturstyrelsens tilladelse.

Ifølge Bekendtgørelse om bekæmpelse af kæmpebjørneklo (bkg. nr. 862 af 10. september 2009, i henhold til lov om drift af landbrugsjorde), kan kommunen i henhold til en endeligt vedtaget og offentliggjort indsatsplan pålægge ejere eller brugere af arealer, hvor der findes kæmpebjørneklo, at bekæmpe planten. Hvis indsatsplanens bestemmelser om bekæmpelse af kæmpebjørneklo ikke overholdes, kan kommunen påbyde den pågældende ejer eller bruger at foretage bekæmpelsen. Undladelse af at efterkomme et påbud straffes med bøde.

Bekendtgørelsen om hold af mårhund (bkg. nr. 720 af 24. juni 2011), der anses som en ikke-hjemmehørende invasiv art, fastsætter, at det ikke er tilladt at anskaffe sig en mårhund i Danmark. Alle danskere, der allerede har mårhunde i fangenskab, skal lade dyrene chipmærke og registrere.

Der er desuden et regelsæt i regi af Ministeriet for fødevarer, landbrug og fiskeri bekendtgørelse nr. 265 af 28. marts 2006 om husning af mink og hegning af minkfarme, hvor der stilles specifikke krav til, hvordan hegnet omkring minkfarme skal se ud. Omdrejningspunktet i bekendtgørelsen er at sikre imod udslip.

Bekendtgørelsen om håndtering af ballastvand og sedimenter fra skibes ballastvandtanke (bkg. nr. 654 af 15. juni 2012) skal forebygge spredning af marine, invasive arter ved udledning af ballastvand.

Forslagets lovgivningsmæssige konsekvenser

Forordningen har direkte virkning og eksisterende lovgivning skal tilpasses efter ikrafttrædelse af forordningen.

Kommissionens vurdering af forslaget økonomiske og erhvervsøkonomiske konsekvenser:

Kommissionen har udarbejdet en konsekvensvurdering af forslaget på EU-niveau, men ikke for den enkelte medlemsstat, jf. tabel 1. Konsekvensvurderingens udgangspunkt er, at ikke-hjemmehørende invasive arter allerede koster på 10,7 mia. kr. (1,433 mia. euro) årligt på EU-niveau, og skadesomkostningerne stiger fortsat. De samlede omkostninger for Danmark er estimeret ud fra Danmarks andel af det samlede EU budget.

Forslagets økonomiske konsekvenser, udregnet af Kommissionen, fremgår også af tabel 1. Den største post vedrører udryddelse af ikke-hjemmehørende invasive arter, og det er usikkert i hvilken retning udgifterne vil udvikle sig.

Tabel 1: Samlede estimerede omkostninger fra Kommissionens beregninger					
mio. kr.	I dag			Forslaget	
	EU	Danmark*		EU	Danmark
Risikovurdering	22,4	0,4	↓	10,4	0,2
Håndtering af utilsigtede spredningsveje, herunder grænsekontrol	812,9	16,3	↑	1.118,7	22,4
Tilladelse af undtagelser til udsætning af invasive	-	-	↑	↑	↑
Overvågning	52,2	1,0	↑	52,2	1,0
Håndtering af invasive arter, herunder hurtig udryddelse	9.762,1	195,2	↓	↓	↓
Informationssystem	25,4	0,5	↑	26,8	0,5
Administration	14,9	0,3	↑	15,7	0,3
Totale omkostninger	10.689,9	213,7	-	-	-

* Danmarks andel udgør 2 pct. af de samlede udgifter

Tabellen viser de samlede estimerede omkostninger i mio. kr. pr. år for henholdsvis EU og Danmark i dag og efter forslaget ikrafttræden. Tallene er baseret på angivelser fra Kommissionens konsekvensvurdering. Pilene angiver, om Kommissionen forventer, at omkostningerne vil stige, falde eller være uændrede [over tid].

Kommissionen vurderer, at selvom der vil være omkostninger forbundet med implementeringen af forordningen, så vil manglende handling være meget dyrere på sigt. De nuværende omkostninger i de enkelte medlemslande vil skifte til en mere fokuseret og forebyggende indsats, og de forventede ekstra omkostninger vil ifølge Kommissionen være relativt små i forhold til fordelene ved at undgå en voldsom omkostningsstigning.

Kommissionens skøn over de statsfinansielle og erhvervsøkonomiske konsekvenser vurderes at være meget usikre. Omkostningerne vil bl.a. afhænge af hvilke arter der kommer på listen, hvilke foranstaltninger der skal træde i kraft, omfanget af genopretning og udgifterne til kontrol og

forvaltning.

Statsfinansielle konsekvenser.

Forslaget vil medføre øgede omkostninger til overvågning og kontrol. Herudover vil der være omkostninger til bekæmpelse af ikke-hjemmehørende invasive arter i tilfælde af at listen omfatter arter der allerede findes i Danmark, eller som observeres inden for landets grænser.

Erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Forudsat at invasive arter, der anvendes til kommercielt brug i Danmark (herunder bl.a. minkavl og skovbrug) optages på EU's liste, vurderes det at have meget betydelige negative erhvervsøkonomiske konsekvenser. Forslaget vil i givet fald medføre ophør med produktion af omfattede arter, restriktioner på brugen og krav til foranstaltninger til at udrydde, begrænse eller indeslutte arterne.

Hvis amerikansk mink således optages på listen og ikke kan undtages, vil avl skulle udfases. Det vil betyde meget store tab i indtjening. København Fur havde i salgsåret 2012/13 (skind produceret i 2012), en samlet omsætning på kr. 13,4 mia. En afvikling af minkproduktion i Danmark vurderes af København Fur at kunne antage samfundsøkonomiske omkostninger på op imod 1,5 pct. af BNP. Forudsat mink kan undtages, men underlægges krav tilsvarende forordningens artikel 8, forventes de erhvervsøkonomiske omkostninger ifølge beregninger fra København Fur, at antage op imod kr. 1,6 mia. årligt. Dette omfatter bl.a. krav til mærkning, transport og tilknytning af videnskabeligt personale.

Samfundsøkonomiske konsekvenser.

Invasive arter kan have negative konsekvenser for biodiversiteten og eksisterende økosystemer. Det er ikke muligt at opgøre omkostningerne ved eventuelt tab af biodiversitet eller ændringer i økosystemer som følge af invasive arter. Der er imidlertid sikkerhed for, at forslaget vil indebære betydelige statsfinansielle og erhvervsøkonomiske konsekvenser, herunder tab af arbejdspladser, kapitalapparat mv., såfremt arter der er anvendes til kommercielt brug i Danmark, som amerikansk mink omfattes af listen. Samlet er det ikke muligt at opgøre de samfundsøkonomiske konsekvenser af forslaget.

Hvis forslaget vedtages i sin nuværende form, og den amerikanske mink optages på listen over invasive ikke-hjemmehørende arter på EU-niveau, vil det være ødelæggende for dansk minkproduktion, og indebære store samfundsøkonomiske konsekvenser. Der er ca. 6.000 personer beskæftiget med minkproduktion og afledte erhverv i Danmark. Et forbud vil medføre tab af arbejdspladser, som først og fremmest vil ramme yderområderne, hvor minkfarmene typisk er placeret.

Beskyttelsesniveau:

Forslaget vil begrænse de invasive ikke-hjemmehørende arters negative indflydelse på biodiversiteten og miljøet, og dermed have en positiv påvirkning af miljø-, natur- og sundhedsbeskyttelsen i både Danmark og EU.

7. Høring

Forslaget har været sendt i høring den 16. september 2013 frem til den 14. oktober 2013 hos i alt 146 myndigheder og organisationer. Naturstyrelsen modtog i alt 22 høringssvar, hvoraf 10 myndigheder og organisationer oplyste, at man ikke havde bemærkninger til forslaget.

Danmarks Jægerforbund har ingen bemærkninger til selve forordningsforslaget, men vil gerne inddrages konstruktivt i det fremadrettede arbejde.

Danmarks Naturfredningsforening (DN) finder, at det er et godt struktureret forslag, ligesom foreningen også finder at det er godt at der er tale om en forordning og ikke et direktiv. Foreningen finder, at Danmark skal arbejde intensivt for at alle skadevoldende arter opføres på listen over arter, der anses som problematiske i EU, og at der skal kunne foretages en prioritering af indsatsen overfor disse arter. Foreningen finder endvidere, at Danmark bør arbejde for et forbud mod flere end 50 problematiske arter ikke kan indføres i fællesskabet, og at bestemmelsen om håndtering af invasive arter rummer angivelse af en fælles artsspecifik prioritering, målsætning og indsats. DN finder endelig, at Danmark bør tale for en klarere definition af målsætningen for udryddelse af invasive arter.

Dansk Gartneri (DG) finder forslaget til forordning om invasive arter er fornuftigt og med gode overordnede rammer og tiltag for at sikre biodiversiteten i Danmark og EU. Forordningsforslaget indebærer, at listen med invasive arter fremlægges et år efter forslagets ikrafttræden. DG finder, at det virker urimeligt at forholde sig til forordningens konsekvens for gartnerierhvervet, uden at have set hvilke arter der forventes at optræde på listen og kriterierne for listens indhold. Endelig finder DG, at hvis der forventes en offentlig grænsekontrol for at forhindre indførsel af planter, vil det være en praktisk taget umulig og omkostningstung opgave.

Dansk Land- og Strandjagt (DS) bifalder, at der kommer strenge regler og totalt importforbud mod invasive arter. DS mener, at ulven også bør betragtes som invasiv, og at det ikke bør overlades til EU at bestemme, hvad der er invasivt i Danmark.

Det Økologiske Råd (DØR) ser med stor tilfredshed, at der nu foreligger et forslag til EU-forordning om invasive arter. DØR savner en begrundelse for, at listen over invasive arter, der er problematiske på EU-niveau, højst kan omfatte 50 arter, da dette ikke vil være tilstrækkeligt til at forebygge introduktion af nye invasive arter. DØR anbefaler derfor, at alle invasive arter der endnu ikke er introduceret i EU, optages på listen, hvis de opfylder kriterierne, for at forebygge introduktion. Herudover bør listen omfatte de vigtigste af de allerede introducerede invasive arter med henblik på en koordineret indsats på EU-plan omkring udryddelse mv. DØR finder, at det af ressourcemæssige grunde giver mening at lægge loft i forordningen over antallet af invasive arter på listen. DØR finder det vigtigt, dels at medlemsstaterne kan foretage strenge foranstaltninger for at håndtere invasive arter, der ikke står på forordningens liste, dels at der er et nationalt og lokalt ejerskab til bekæmpelse af invasive arter, da effektiv bekæmpelse forudsætter inddragelse af

landenes borgere.

Foreningen for Prydfjerkræ (FP) er glad for, at der gøres noget for at dæmme op for de ulemper, der bliver forårsaget af invasive arter. FP ved, at flere prydfugle har invasiv karakter, og vil foreslå udvidet jagttid på vildtlevende individer af disse arter, og at de fugle, der holdes som prydfugle, kun må holdes adskilt fra vildtlevende fugle. Når det bliver afklaret, hvilke fugle der kommer på listen, vil foreningen gerne stille sin ekspertise til rådighed.

København Fur (KF) bemærker, at det ved fastsættelsen af listen over ikke-hjemmehørende arter skal sikres, at oplistningen ikke vil få produktionsmæssige konsekvenser. Det vil ske, hvis mink optages på listen. Opdræt, handel og transport af mink kan foregå uden betydning for biodiversitet/natur, idet avlerne kan tage de fornødne foranstaltninger problemer. I forhold til udslip fra minkfarme anfører KF, at løsningen er landene forpligtiges til at fastsætte lovgivning om effektiv hegning, opsætning af fælder etc. Som det allerede findes i Danmark.

Landbrug & Fødevarer (LF) bakker op om det overordnede formål med forordningen og bifalder, at der tilstræbes at igangsætte en samlet indsats vedr. invasive arter på EU-plan. LF henstiller, at man i den nationale gennemførelse sikrer, at bestemmelserne om hurtig udryddelse og forvaltningsforanstaltninger ikke medfører uforholdsmæssige konsekvenser eller omkostninger for fx lodsejere og landmænd. For arter der er vanskelige eller omkostningstunge at udrydde, er det vigtigt, at man kan fritages for bestemmelsen på baggrund af en cost-benefit-analyse. Det skal sikres, at optagelse af en art på listen over ikke-hjemmehørende arter ikke får produktionsmæssige konsekvenser. I den forbindelse nævnes det, at optagelse af mink på listen vil kunne få uforholdsmæssigt store konsekvenser. Mink bør ikke fremgå af forbudslisten, da opdræt, handel og transport heraf uden problemer kan foregå uden betydning for biodiversitet. Løsningen i forhold til udslip fra europæiske minkfarme vil være at landene forpligtiges til at fastsætte lovgivning om effektiv hegning af minkfarmene og opsætning af fælder etc., ligesom det allerede findes i Danmark.

Sekretariatet for Bilfærgernes Rederiforening og Rederiforeningen af 2010 og Danmarks Rederiforening har udtrykt bekymring over rækkevidden af forordningsforslaget og for muligheden for fremtidig EU-kompetence på dette område.

Danske Maritime(DM) påpegede, at invasive arter er genstand for en IMO konvention, som Danmark og flere andre EU medlemsstater har ratificeret konventionen, og taget skridt til gennemføre den i national ret, men den er ikke gennemført ved en europæisk retsakt, og bliver det så vidt vi kan se heller ikke med det foreliggende forslag. Konventionen er ikke trådt i kraft, blandt andet fordi ikke alle EU lande har ratificeret den. DM er af den opfattelse, at en ratifikation af konventionen bør fremmes mest muligt. Danmark bør benytte lejligheden til at arbejde for at nogle lande ratificerer IMO konventionen.

Foreløbigt rammenotat har været sendt i høring i Miljøspecialudvalget den 8. november med frist den 11. november, hvor følgende høringssvar blev modtaget.

Landbrug & Fødevarer (LF) understreger vigtigheden af deres høringssvar indsendt i forbindelse med høring af forslaget. LF opfordrer kraftigt til, at regeringen fastholder de generelle holdninger til, at kommerciel produktion af ikke-hjemmehørende invasive arter skal foregå uden væsentlige erhvervsmæssige konsekvenser, samt at regeringen arbejder for, at den endelige forordning indeholder bestemmelser, der sikrer, at ingen produktionsgrene inden for pelsdyravl, skovbrug og gartneri mv. kommer til at opleve en negativ erhvervsøkonomisk effekt.

Danske Havne (DH) hæfter sig ved, at der forudses væsentlige erhvervsøkonomiske konsekvenser uden at disse kan kvantificeres. Det er selvsagt vanskeligt at forholde sig til disse konsekvenser, og hvilke dele af erhvervslivet der bliver belastet, men som udgangspunkt også et tyndt beslutningsgrundlag. DH er enig i, at det er en offentlig opgave at etablere et overvågningssystem, ligesom også kontroldelen med at forholdsreglerne mod spredning af invasive arter skal være en offentlig opgave.

Rammenotat om forslaget blev den 20. november 2013 behandlet i Miljøspecialudvalget. Der var følgende bemærkninger:

Danmarks Naturfredningsforening finder det overordnet positivt, at der kommer en forordning på EU-niveau. Det blev påpeget, at foreningens indledende høringssvar muligvis var blevet misforstået, idet foreningen ikke anser det for realistisk at anføre 1500 arter på listen over invasive arter. Dog lægger foreningen vægt på, at en liste med 50 arter er for begrænset.

Foreningen er desuden bekymret for, at processen for fastlæggelse af listen vil bære præg af, at medlemslandene forhandler ud fra økonomiske hensyn fremfor reelle væsentlighedskriterier. Der blev i den forbindelse spurgt ind til rammerne for disse forhandlinger.

I forhold til erhvervsmæssig brug blev det påpeget, at foreningen ikke opfatter sitka-gran som en væsentlig invasiv art, da den ikke fortrænger andre arter. Det blev bemærket, at foreningen ikke anser det som sandsynligt, at direktivet kan føre til ophør af minkavl. Foreningen finder det rimeligt at medtage overvejelser omkring den forurening, invasive arter medfører. Det blev påpeget, at der i dag bruges mange penge på udryddelse af undsluppen mink, og at dette ikke dækkes af minkavlere. Foreningen fremhævede desuden, at de samlede estimerede omkostninger også burde tage højde for de positivt afledte økonomiske konsekvenser ved forslaget. I den forbindelse blev det pointeret, at nogle erhverv i dag påføres omkostninger som konsekvens af invasive arter, og at de omkostninger vil frafalde med forslaget. F.eks. vil forslaget begrænse omkostninger ved at bekæmpe invasive arter, der i dag kommer til landet fra Tyskland, da disse i stedet ville blive udryddet i Tyskland. Endelig blev der spurgt ind til kravet om, at nationalstaterne selv skal have mulighed for at fastsætte niveau og behov for genoprettelse af beskadigede økosystemer. Foreningen finder det vigtigt med visse rammer for sådan et mulighedsrum.

Dansk Industristøtter princippet om, at forurenere betaler, men går ikke ind for kollektiv afstraffelse.

8. Forhandlingssituationen

Forhandlingerne blev indledt i Rådets arbejdsgruppe i september 2013, og sagen har siden været

prioriteret af såvel det tidligere som det nuværende formandskab.

Forhandlingerne i Rådet er generelt gået i retning af at tilføre forslaget mere flexibilitet og proportionalitet i forhold til medlemsstaternes forpligtelser. Danmarks krav om fortsat mulighed for kommerciel produktion af ikke-hjemmehørende invasive-arter har ligeledes været genstand for indgående forhandlinger, herunder i relation til undtagelsesbestemmelserne og til kriterierne for at optage invasive arter på listen over arter der er omfattet af forordningen.

Forslaget var genstand for en politisk drøftelse på Rådsmødet (miljø) den 13. december 2013. Der tegnedes sig bl.a. et flertal for, at listen over invasive arter der omfattes af forordningen ikke skulle begrænses til 50 arter.

Det græske formandskab ønsker at lande sagen i en første læsningsenighed med Europa Parlamentet primo 2014. Forhandlingssituationen i Rådet er fortsat uklar, men der er stor fremdrift i forhandlingerne, og det forventes muligt at opnå en førstelæsningsenighed med Europa Parlamentet.

9. Regeringens generelle holdning

Regeringen hilser intentionen bag Kommissionens forslag velkommen. Regeringen finder, at begrænsning og bekæmpelse af invasive arter er et væsentligt hensyn i forhold til at beskyttelse af den hjemmehørende biodiversitet.

Regeringen er af den opfattelse, at forslaget mangler proportionalitet i forhold til kommerciel produktion af ikke-hjemmehørende invasive arter. Forslaget bør afbalanceres i forhold til risici og de ressourcemæssige implikationer, og et forbud mod eksempelvis kommerciel minkavl i Danmark vil ikke være acceptabelt for regeringen. Det skal derfor sikres, at der med forslaget fortsat gives mulighed for kommerciel produktion af ikke-hjemmehørende invasive arter uden væsentlige erhvervsøkonomiske eller statsfinansielle konsekvenser, hvis der er en begrænset risiko for, at den ikke hjemmehørende invasive art undslipper til miljøet.

I forhold til indsatser mod allerede etablerede ikke hjemmehørende invasive arter er det regeringens holdning, at medlemsstaterne ikke bør forpligtes til at udrydde ikke hjemmehørende invasive arter der allerede er vidt udbredt, såfremt en sådan udryddelse ikke er fysisk mulig, omkostningerne er høje og ikke står i passende forhold til fordelene ved udryddelsen, eller hvis de tilgængelige udryddelsesmetoder har alvorlige negative konsekvenser for menneskers sundhed eller miljø.

Det er samtidig regeringens holdning, at medlemsstaterne ikke bør forpligtes til at udrydde marine ikke-hjemmehørende invasive arter. Marine arter håndteres allerede i anden EU lovgivning, og et krav om egentlig udryddelse vil i praksis hverken være teknisk eller biologisk muligt at efterkomme.

Regeringen vil samtidig arbejde for, at EU-flagede skibe ikke omfattes af forordningen, når de transporterer ikke-hjemmehørende invasive arter uden for EU I disse tilfælde vil der ikke være

nogen risiko for spredning af en ikke-hjemmehørende invasiv art inden for EU's territorium, og det vil samtidig sikres, at EU-flagede skibe fortsat kan konkurrere globalt i forhold til transport af invasive ikke-hjemmehørende arter, som er problematiske på EU-plan, men som måtte være tilladt at transportere uden for EU.

Listen over de mest problematiske ikke-hjemmehørende invasive arter på EU-plan vil få stor indflydelse på forordningens effekt og på det konkrete omfang af medlemsstaternes forpligtelser. Regeringen finder det derfor væsentligt, at medlemsstaterne sikres størst mulig indflydelse på listens tilvejebringelse. Listen bør således vedtages ved almindelig lovgivningsprocedure. Det er samtidig væsentligt, at optagelsen af invasive arter på listen, som foreslået af Kommissionen, sker på baggrund af en videnskabeligt baseret risikovurdering med involvering af medlemsstaterne.

Regeringen mener, at indsatsen skal fokuseres på de mest skadelige invasive arter, og er derfor forbeholden overfor forslag om at udvide forordningen til at omfatte invasive arter, der kun er fremmede i nogle, men ikke alle medlemsstater, og ligeledes overfor forslag om ikke at sætte et loft over hvor mange arter der kan optages på listen.

I forhold til medlemsstaternes mulighed for at blive undtaget for kravet om udryddelse af nye ikke hjemmehørende invasive arter, er det regeringens holdning, at den foreslåede procedure hvorefter Kommissionen ved gennemførselsretsakter skal godkende en sådan undtagelse, er unødigt tung. Det bør i stedet være overladt til medlemsstaterne at vurdere om betingelserne for en undtagelse er indfriet, efter behørig kommunikation med Kommissionen, og underlagt almindelig domstolsprøvelse

I forhold til bestemmelsen om genoprettelse af beskadigede økosystemer, er det regeringens holdning, at det bør være medlemsstaterne og ikke Kommissionen, der vurderer, om der er behov for genopretning af et beskadiget økosystem, og i givet fald selv sætter niveauet for genopretningen.

Regeringen finder det væsentligt, at forordningens tiltag og krav til medlemsstaternes indsats, overvågning og afrapportering sammentænkes, koordineres og i videst muligt omfang bygger videre på allerede eksisterende tiltag og forpligtelser i medfør af andre EU retsakter – herunder Havstrategirammedirektivet (2008/56/EF) og Vandrammedirektivet (2000/60/EF).

Regeringen finder desuden, at der er behov for præcisering og uddybning af en række af forslagets begreber, som eksempelvis ”overalt” og ”naturligt udbredelsesområde”.

For så vidt angår de foreslåede sanktionsbestemmelser lægger regeringen afgørende vægt på, at medlemsstaterne ikke forpligtes til at indføre administrative sanktioner i form af administrative bøder for overtrædelse af forordningen.

Endelig er det væsentligt for regeringen, at medlemsstaterne gives den fornødne tid til at indføre nationale regler om håndhævelse af forordningen. Ikrafttrædelsen af forordningen bør derfor fastsættes til tidligst 1 år efter offentliggørelsen i Den Europæiske Unions Tidende.

10. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Forslaget om Invasive arter blev forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering den 6. december 2013

PUNKT 2

Kommissionens forslag til omarbejdning af Europa-Parlamentets og Rådets forordning om beskyttelse af vilde dyr og planter ved kontrol af handelen hermed (omarbejdning) KOM (2012) 403

| Tidligt forhandlingsmandat

Revideret notat

Resume

Forslaget indebærer en omarbejdning af CITES-forordningen om kontrol af handel med vilde dyr og planter. Herved indarbejdes en række tekniske tilpasninger som er vedtaget i EU indenfor de seneste år. Samtidig tilpasses Kommissionens beføjelser til de nye regler i Lissabon Traktaten.

1. Baggrund

| Kommissionen har den 19. juli 2012 fremsendt ovennævnte forslag til medlemsstaterne. Forslaget har hjemmel i traktatens art. 192 (miljø), og skal derfor vedtages af Rådet med kvalificeret flertal efter proceduren om den almindelige beslutningsprocedure i TEUF artikel 294.

| Grund- og nærhedsnotat blev oversendt til Folketingets Miljøudvalg den 12. september 2012. Forslaget har været drøftet på Rådets arbejdsgruppemøde (WPE) den 6. september 2012, 26. marts 2013, 3. juni 2013 og senest den 16. januar d.å.

| Europa Parlamentets miljøudvalg vedtog udkast til ændringsforslag den 27. november 2013.

| Det græske formandskab ønsker at indgå en første læsningsenighed med Europa Parlamentet.

2. Formål og indhold

Der arbejdes løbende med at kodificere EU-retsakter i takt med, at ændringer til de oprindelige retsakter vedtages. Kodifikationer tilstræbes at ske senest efter den tiende ændring af den oprindelige retsakt eller med endnu kortere mellemrum for at sikre, at EU-reglerne er klare og lette at forstå. Kommissionen påbegyndte kodifikationen af CITES-forordningen i 2009. Siden er Lissabontraktaten trådt i kraft, som giver Rådet/EuropaParlamentet mulighed for at delegere beføjelser til Kommissionen til at vedtage almengyldige ikke-lovgivningsmæssige retsakter, der udbygger eller ændrer visse ikke-væsentlige bestemmelser i en lovgivningsmæssig retsakt. Sådanne Kommissionsretsakter betegnes som henholdsvis "delegerede retsakter" og "gennemførelsesretsakter". CITES forordningen indeholder bestemmelser i henhold til hvilke, en sådan delegation af beføjelser eller en sådan tildeling af gennemførelsesbeføjelser vil være hensigtsmæssig. Der bør derfor efter Kommissionens vurdering foretages en omarbejdning i stedet for en kodifikation af CITES forordningen med henblik på at indarbejde de ændringer, der er nødvendige.

Det foreliggende udkast er en opfølgning af denne proces.

Ændringer

De foreslåede ændringer er for det første en kodificering af tidligere vedtagne retsakter. For det andet foreslås det, at delegerede retsakter kan vedtages på følgende områder:

- udstedelse, gyldighed og anvendelse af import- og eksporttilladelser, etiketter til udveksling af videnskabeligt materiale, certifikater til handel internt i Unionen samt importmeddelelser
- anvendelse af plantesundhedscertifikater
- fastlæggelse af procedurer for mærkning af enheder
- gennemførelse af resolutioner vedtaget på CITES-konventionens partsmøder, afgørelser eller henstillinger fra konventionens stående udvalg eller fra konventionens sekretariat
- ændringer af bilag A-D, dog ikke ændringer af bilag A, der ikke er truffet afgørelse om på et partsmøde.

Endelig foreslås gennemførelsesretsakter for udformningen af import- og eksporttilladelser, etiketter til udveksling af videnskabeligt materiale, certifikater til handel internt i Unionen samt importmeddelelser

3. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet har vedtaget udkast til ændringsforslag til Kommissionens forslag den 27. november 2013 og Europa-Parlamentets miljøudvalg stemmer om sagen den 30. januar 2014. Europa-Parlamentets ændringsforslag fokuserer på brugen af gennemførelsesbeføjelser og delegerede retsakter, og støtter overordnet op om Kommissionens linje på disse punkter.

4. Nærhedsprincippet

Der er tale om omarbejdning af en allerede vedtaget rådsretsakt. Spørgsmålet om nærhedsprincippet er derfor ikke relevant.

5. Konsekvenser for Danmark

Forslaget vil indebære en mindre formel ændring i Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 84 af 23. januar 2002 om beskyttelse af vilde dyr og planter ved kontrol af handelen hermed (Washingtonkonventionen/CITES), idet bekendtgørelsen specifikt henviser til den eksisterende rådsforordning, som nu erstattes, men har i øvrigt ikke administrative eller økonomiske konsekvenser for Danmark.

Forslaget medfører et uændret beskyttelsesniveau.

6. Høring

Forslaget har den 3. september 2012 været sendt i skriftlighøring i Miljøspecialudvalget med frist til den 5. september 2012. I den forbindelse fremkom der ikke bemærkninger til rammenotatet.

7. Forhandlingssituationen

Forslaget har været behandlet i Rådets miljøarbejdsgruppe på få møder siden september 2012. Der tegner sig et kvalificeret flertal imod dele af Kommissionens forslag om anvendelse af delegerede retsakter, hvor Rådet ønsker gennemførelsesretsakter.

Det græske formandskab ønsker at indgå en første læsningsaftale med Europa Parlamentet primo 2014.

8. Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter en kodifikation af CITES forordningen, hvorved der skabes et klart overblik over EU-reglerne.

På de områder hvor Kommissionen foreslår anvendelse af delegerede retsakter for så vidt angår beslutninger truffet på partsmøder, afgørelser eller henstillinger fra konventionens stående udvalg eller fra konventionens sekretariat vil anvendelsen af delegerede retsakter være hensigtsmæssig, idet beslutningerne og de dertil knyttede efterfølgende afgørelser og henstillinger vil være baseret på allerede EU-godkendte mandater. Disse retsakter vil derefter kunne vedtages hurtigere end med de nuværende procedurer. Regeringen støtter således Kommissionens forslag på disse punkter.

Retsakter, der omfatter udstedelse, gyldighed og anvendelse af import- og eksporttilladelser, etiketter til udveksling af videnskabeligt materiale, certifikater til handel internt i Unionen samt importmeddelelser, anvendelse af plantesundhedscertifikater og fastlæggelse af procedurer for mærkning af enheder er afgørende for den nationale implementering af CITES reglerne. Regeringen er på disse områder imod Kommissionens forslag og mener derfor, at vedtagelsen i disse tilfælde bør ske i form af gennemførelsesretsakter i lighed med den hidtidige praksis.

Ligeledes kan ændringer af bilag A-D have betydning for den nationale implementering af CITES reglerne, og regeringen finder derfor, at der i sådanne tilfælde skal anvendes gennemførelsesretsakter, med mindre der er tale om ændringer der er besluttet på partsmøder.

Endelig kan regeringen støtte Kommissionens forslag om gennemførelsesretsakter for udformningen af import- og eksporttilladelser, af etiketter til udveksling af videnskabeligt materiale og af certifikater til handel internt i Unionen samt importmeddelelser, idet retsakterne har væsentlig indflydelse på medlemsstaternes nationale implementering af kontrollen med handel internt og eksternt.

9. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.